

Sygn. akt VIII Gz 73/16

POSTANOWIENIE

Dnia 25 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie, Wydział VIII Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Budzyńska

Sędziowie: SO Natalia Pawłowska – Grzelczak

SO Agnieszka Kądziołka

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2016 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku I. M.

z udziałem Z. W.

o wyrażenie zgody

na skutek zażalenia I. M. na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 2 listopada 2015 roku, sygn. akt XI GNs 5/15

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie.

SSO Agnieszka Kądziołka SSO Anna Budzyńska SSO Natalia Pawłowska – Grzelczak

UZASADNIENIE

I. M. w dniu 14 stycznia 2014 r. złożyła pozew o nakazanie (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością aby opróżniła oraz wydała powódce lokal położony przy ulicy (...)(...) oraz przy ulicy (...). W pkt 6 pozwu wniosła o "wyrażanie przez Sąd zastępczej zgody na eksmisję w imieniu drugiego współwłaściciela obu lokali, którym jest Z. W., były mąż powódki będący jednocześnie prezesem zarządu pozwanej spółki".

Z akt niniejszej sprawy wynika, że sprawa ta prowadzona była pod sygnaturą XI GC 176/14 przez Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie. Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego rozprawa została zamknięta, po czym w dniu 15 czerwca 2015 r. Sąd Rejonowy zamkniętą rozprawę otworzył na nowo oraz wyłączył do osobnego rozpoznania wnioski o wyrażenie zgody na eksmisję, zawarty w pkt 6 pozwu. Jednocześnie ogłoszone zostało postanowienie - do akt niniejszej sprawy nie załączono jednak jego odpisu. Przewodniczący zarządził sporządzenie kserokopii pozwu, postanowienia wydanego w sprawie XI GC 176/14 przez referendarza sądowego w dniu 11 kwietnia 2014 r. o zwolnieniu powódki kosztów sądowych w całości, a także sporządzenie wydruku protokołu posiedzenia z 15 czerwca 2015 r. Przewodniczący Wydziału XI zarejestrował sprawę jako sprawę o "wyrażenie zgody" z wniosku I. M. z udziałem Z. W. pod sygnaturą XI GNs 4/15, a następnie pod sygnaturą XI GNs 5/15.

W sprawie XI GNs 5/15 wniosek został doręczony Z. W.. Z. W. złożył odpowiedź na wniosek w piśmie procesowym z dnia 15 września 2015 r. domagając się oddalenia wniosku. W odpowiedzi na wniosek wskazał m.in., że wraz ze zobowiązaniem Sądu doręczono mu pozew o opróżnienie lokali, skierowany przez I. M. wobec (...) spółki

z ograniczoną odpowiedzialnością w S.. Zdaniem uczestnika niezrozumiałe jest, dlaczego powództwo skierowane przeciwko osobie prawnej, jaką jest spółka (...), doprowadziło do wszczęcia postępowania, w którym wskazywany jest on jako strona. Niezrozumiałe dla Z. W. jest również sam wniosek zawarty w pkt 6 pozwu, do którego miałyby się ustosunkować. Z wniosku tego nie wynika na co dokładnie miałyby zgodzić się Z. W., na czym miałyby polegać zastępcza zgoda na eksmisję, jaką miałyby wydać Sąd. Z. W. dostrzegł, że w zarządzeniu wydanym w sprawie XI GC 176/14 (którego kserokopie załączono do akt niniejszej sprawy) wskazane zostało, że z pozwu wydzielony zostanie "wniosek o wyrażenie zgody na złożenie pozwu w imieniu drugiego współwłaściciela obu lokali jakim jest Z. W.". Zdaniem Z. W. treść wniosku z pkt 6 pozwu nie pozwala jednak na taką interpretację żądania I. M., w aktach sprawy brak jest przy tym jakichkolwiek informacji, aby I. M. precyzowała swój wniosek w sposób przyjęty przez Sąd. Dalej wskazał, że pozwana w sprawie XI GC 176/14 spółka (...) do chwili obecnej dysponuje tytułem prawnym do lokali - umową najmu, dlatego brak jest podstaw do uwzględnienia pozwu o eksmisję

Po złożeniu odpowiedzi na wniosek Przewodniczący w sprawie XI Gns 5/15 ustalił na jakim etapie jest postępowanie o podział majątku, prowadzone z udziałem stron niniejszego postępowania przez Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie Wydział II Cywilny pod sygnaturą Ns 1580/10. Z ustaleń, jakie telefonicznie uzyskał sekretarz sądowy wynika, że w sprawie Ns 1580/10 wyznaczono posiedzenie na dzień 17 grudnia 2015 r.

Następnie Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 2 listopada 2015 r. zawiesił postępowanie w sprawie XI Gns 5/15 na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. W uzasadnieniu wskazał, że I. M. złożyła wniosek o wyrażenie zgody przez sąd na złożenie pozwu o eksmisję w imieniu drugiego współwłaściciela Z. W.. Podstawą prawną żądania jest art. 199 k.c. Dalej Sąd Rejonowy wskazał, że między I. M. i Z. W. toczy się postępowanie o podział majątku pod sygnaturą II Ns 1580/10. Następnie powołał się na prezentowany w orzecznictwie pogląd (uchwała S.N. z 24 września 1981 r., II CZP 29/81), zgodnie z którym w przypadku jednoczesnego toczenia się postępowania wszczętego na podstawie art. 199 k.c. oraz postępowania o zniesienie współwłasności postępowanie o wydanie zezwolenia podlega zawieszeniu do czasu prawomocnego zakończenia postępowania o zniesienie współwłasności. Tak argumentując postępowanie zawiesił na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożyła I. M. domagając się uchylenia zaskarżonego postanowienia. Zarzuciła Sądowi pierwszej instancji błędną interpretację wniosku nr 6 z pozwu z dnia 8 stycznia 2014 r. Wskazała również, że Sąd błędnie zastosował uchwałę Sądu Najwyższego z 24 września 1981 r., powołała się również na poniesioną szkodę związaną z tym, że postępowanie niniejsze toczy się w wyniku błędu Sądu rozpoznającego pozew o eksmisję. Odnosząc się do błędnej interpretacji wniosku nr 6 z pozwu, dokonanej zdaniem skarżącej przez Sąd Rejonowy, I. M. wskazała, że nie domagała się wyrażenia sądowej "zgody na złożenie pozwu o eksmisję", jak to wskazano w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, domagała się natomiast wyrażenia przez Sąd "zgody na eksmisję" przez byłego małżonka. W dalszej części uzasadnienia zażalenia wskazała, że nie rozumie na jakiej podstawie Sąd wydał zaskarżone postanowienie, stwierdziła jednocześnie, że nastąpiło to po otrzymaniu odpowiedzi strony przeciwnej, do której nie miała możliwości się ustosunkować. Podkreśliła, że sprawa niniejsza została wszczęta z winy Sądu, natomiast skarżąca nie otrzymała szansy do ustosunkowania się do stanowiska strony przeciwnej ani też nie została wezwana do sprecyzowania pozwu. Dalej argumentowała, że zaskarżone postanowienie w ogóle nie uwzględnia zabezpieczenia jej interesów natomiast w pełni zabezpiecza interesy drugiego współwłaściciela Z. W.. Opisała również aktualną sytuację faktyczną sprawy. Wyjaśniła, że prowadzone jest postępowanie o podział majątku wspólnego I. M. i Z. W.. W skład tego majątku wchodzi m.in. objęte żądaniem pozwu lokale, a także udziały w pozwanej spółce (...). Obecny stan faktyczny jest taki, że lokale znajdują się we władaniu Z. W., który jest prezesem zarządu spółki A. Kontrakt. I. M. nie otrzymuje żadnego wynagrodzenia związanego z zajmowaniem przez spółkę udziału w jej nieruchomości, natomiast prezes zarządu spółki wypłaca sobie 50% czynszu najmu tego lokalu. Z. W. jako współwłaściciel lokalu nie wyraża zgody na eksmisję spółki, ponieważ sam utrzymuje należne mu wynagrodzenie za korzystanie z lokalu przez spółkę. I. M. wyjaśniła, że Z. W. wyrażał opór przeciwko eksmisji spółki zarówno jako prezes zarządu tej spółki, jak i jako osoba prywatna.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie jest uzasadnione.

Z uzasadnienia zażalenia wynika, że skarżąca w pierwszym rzędzie kwestionuje dokonaną przez Sąd pierwszej instancji ocenę jej żądania jako żądania o wydanie przez Sąd zastępczej "zgody na wystąpienie z pozwem o eksmisję", podczas gdy wnioskodawczyni domagała się "zgody na eksmisję".

Żądanie o wyrażenie "zgody na wystąpienie z pozwem o eksmisję" Sąd Rejonowy zakwalifikował jako żądanie z art. 199 k.c. Przepis ten dotyczy zarządu rzeczą wspólną przez współwłaścicieli. Zgodnie z art. 199 k.c. Do rozporządzania rzeczą wspólną oraz do innych czynności, które przekraczają zakres zwykłego zarządu, potrzebna jest zgoda wszystkich współwłaścicieli. W braku takiej zgody współwłaściciele, których udziały wynoszą co najmniej połowę, mogą żądać rozstrzygnięcia przez sąd, który orzeknie mając na względzie cel zamierzonej czynności oraz interesy wszystkich współwłaścicieli. Do każdej konkretnej czynności zwykłego zarządu rzeczą wspólną art. 201 k.c. wymaga zgody większości współwłaścicieli. Czynność dokonana bez takiej zgody dotknięta jest nieważnością. Jediną możliwością jest zastąpienie brakującej zgody większości upoważnieniem sądowym.

Na gruncie niniejszej sprawy istnieją jednak wątpliwości, czy I. M. wystąpiła o rozstrzygnięcie przez Sąd o możliwości rozporządzania rzeczą wspólną. Z treści zażalenia nie wynika wprost, czy żądanie zawarte w pkt 6 pozwu kieruje ona przeciwko Z. W. jako współwłaścicielowi spornych lokali, czy też przeciwko Z. W. jako prezesowi zarządu pozwanej w sprawie XI GC 176/14 spółki (...). Wątpliwość ta jest tym bardziej uzasadniona, że w sprawie XI GC 176/14 jako strona pozwana została wskazana właśnie spółka (...), a nie Z. W.. Abstrahując od ewentualnych podstaw prawnych dotyczących skierowanego przeciwko prezesowi zarządu spółki A. Kontrakt żądania o wyrażenie zgody na eksmisję wskazać trzeba, że w uzasadnieniu zażalenia I. M. zasadnie wskazała, że nie została wezwana do sprecyzowania pozwu w zakresie żądania z pkt 6 - z akt sprawy nie wynika, aby czynność taka została przez Przewodniczącego podjęta. I. M. podnosiła również, że Sąd źle odczytał jej żądanie dopowiadając, że dotyczy ono wyrażenia zgody na wystąpienie z pozwem o eksmisję, podczas w istocie dotyczy ono wyrażenia zgody na eksmisję. Podkreślenia wymaga, że identyczne spostrzeżenia dotyczące czynności Przewodniczącego i Sądu w sprawie XI GC 176/14 oraz czynności w sprawie XI Gns 5/15 przedstawił w odpowiedzi na wniosek Z. W..

W procesie cywilnym obowiązuje zasada dyspozycyjności. Obowiązywanie tej zasady, oznaczającej na gruncie postępowania cywilnego także swobodę dysponowania uprawnieniami o charakterze procesowym, sprawia, że sąd nie może orzekać o tym, czego strona nie żądała, ani wychodzić poza żądanie, a więc rozstrzygać o tym, czego pod osąd nie przedstawiła (ne eat iudex ultra petita patrium et ultra petita non cognoscitur). Zasadę dyspozycyjności urzeczywistnia art. 321 § 1 k.p.c., zgodnie z którym sąd nie może wyrokować co do przedmiotu nieobjętego żądaniem ani zasądzać ponad żądanie. W doktrynie prezentowany jest pogląd, że wynikająca z art. 321 § 1 k.p.c. zasada rządząca rozstrzyganiem spraw w procesie cywilnym, według której zakres wyrokowania jest określony żądaniem powoda, ma - zgodnie z art. 13 § 2 - odpowiednie zastosowanie także w postępowaniu nieprocesowym. Z tej przyczyny w postępowaniu tym sąd, jest - co do zasady - związany żądaniem wniosku (por. Andrzej Jakubecki Komentarz do art. 321 Kodeksu postępowania cywilnego. LEx Omega 2015).

W okolicznościach niniejszej sprawy czynnością, jaką winien podjąć Przewodniczący w Sądzie pierwszej instancji, jest zobowiązanie I. M. do sprecyzowania żądania z pkt 6 pozwu o eksmisję, wskazania przeciwko komu żądanie to kieruje i jakiego dokładnie rozstrzygnięcia oczekuje w wyniku rozpoznania żądania. Zobowiązanie to, na obecnym etapie postępowania, winno być skierowane do I. M. pod rygorem zawieszenia postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. Dopiero po sprecyzowaniu żądania będzie możliwa ocena, czy winno być ono rozpoznawane w postępowaniu nieprocesowym, czy też może w postępowaniu procesowym.

Przed podjęciem opisanych wyżej czynności nie jest możliwe dokonanie oceny, czy w niniejszym postępowaniu zachodzą podstawy do zawieszenia postępowania w oparciu o art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c., z uwagi na prowadzone postępowanie o podział majątku wspólnego. Marginalnie wskazać trzeba, że w uzasadnieniu zaskarżonego postępowania Sąd pierwszej instancji nie wskazał, dlaczego rozstrzygnięcie niniejszej sprawy miałoby zależeć od wyniku postępowania o podział majątku, co oznacza brak podstaw do zawieszenia w oparciu o powołaną w

zaskarżonym postanowieniu podstawę prawną. Podstawą do zawieszenia postępowania nie jest również to, sprawa o podział majątku jest zdecydowanie bardziej zaawansowana (abstrahując od tego, że z akt niniejszej sprawy nie wynika stopień zaawansowania sprawy o podział majątku).

Tym samym zażalenie uznać należało za uzasadnione, co skutkowało uchyleniem zaskarżonego postanowienia. Nie budzi przy tym wątpliwości, iż w granicach zaskarżenia Sąd drugiej instancji rozpoznający zażalenie może orzec reformatoryjnie (Sąd drugiej instancji orzeka reformatoryjnie na podstawie art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 386 § 1 k.p.c. nie tylko wtedy, gdy zmienia zaskarżone postanowienie, ale także wówczas, gdy - uznawszy zażalenie za uzasadnione - uchyla to orzeczenie, nie dostrzegając zarazem potrzeby orzekania o określonym żądaniu procesowym lub w określonej kwestii), może też uchylić zaskarżone orzeczenie i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania, co wymaga ponownego orzeczenia przez Sąd pierwszej instancji co do określonego żądania lub określonej kwestii (Sąd drugiej instancji rozpoznający zażalenie orzeka wówczas na podstawie art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 386 § 4 k.p.c.). W rozpoznawanej sprawie wystąpił ten pierwszy przypadek, na podstawie art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 386 § 1 k.p.c. należało więc uchylić zaskarżone postanowienie.

SSO Agnieszka Kądziołka SSO Anna Budzyńska SSO Natalia Pawłowska – Grzelczak